

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-12-76-42>

УДК 343.9.02(=1:73)"18/19"(092)

Вахнянин А.С.

Львівський національний університет імені Івана Франка

ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ У США В МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД

Анотація. У статті досліджується становлення та еволюція організованої злочинності у США. Простежується роль етнічного чинника, а саме прибуття ірландських, єврейських та італійських іммігрантів, в активізації злочинного життя США. Здійснено спробу пояснити, чим зумовлена широкомасштабна участь представників цих національностей в кримінальному світі. Описано основні види діяльності перших злочинних угруповань, пояснено чим зумовлене розширення або зміна їхньої сфери діяльності. Охарактеризовано взаємини між представниками різних етнічних злочинних угруповань. Проаналізовано роль Вісімнадцятої Поправки до Конституції США як каталізатора трансформації вуличної злочинності в організованому, при цьому виокремлено й інші чинники, які сприяли цьому процесу. Висвітлено перші спроби протидії правоохоронців США злочинцям, а також зародження співпраці італійських та американських державних органів задля боротьби з ними.

Ключові слова: ірландський моб, італійська мафія, «Чорна рука», Лакі Лучано, Аль Капоне.

Vakhnianyn Anna

Ivan Franko Lviv National University

THE FORMATION OF ORGANIZED CRIME IN THE USA IN THE INTERWAR PERIOD

Summary. The emergence and evolution of organized crime in the United States is investigated in this article. The ethnic factor is deduced in the activation the criminal life in the USA, especially arrival irish, jewish, italian migrants. The syndicate and its features are explained. the attitude of the American society towards imigrants is described. An attempt was made to explain the widespread participation of representatives of these nationalities in the criminal world. The main activities of the first criminal gangs is described. The expanding or changing their business scope is explained. It is revealed where the first criminal ethnic cells originated and how the geographical location of the city influenced the presence of criminal gangs in it. The relations between representatives of different ethnic criminal groups is described. The most influential Irish gangs is clarified and their development is traced. The origin of the Kennedy family is traced: from arriving to USA to the start of his political career. The example of the «White Hand» shows that not all Italians supported the mafia and helped fight it. The role of the Eighteenth Amendment to the US Constitution as a catalyst for the transformation of street crime into organized crime is analyzed. The other factors that contributed to this process is also isolated. The first attempts to counter US law enforcement officers to criminals is described. Also the emergence of cooperation between the Italian and American public authorities to combat them. The names of the most influential gangsters II half of the XIX century - the beginning of the twentieth century have been clarified, their role in the activation activities of the criminal «Syndicate». Analyzed why Italians among other criminal ethnic gangs were able to gain dominance in the US underworld. An attempt has been made to explain Lucky Luciano's role in creating a single structure for all Italian crime groups and the implications of this process. The structure of the mafia, its governing bodies and rules is described. Chicago's and New-York's criminals gangs are compared.

Keywords: Irish mob, Italian Mafia, «The Black Hand», Al Capone, Lucky Luciano.

Постановка проблеми. США – це країна, чий соціальний, політичний та економічний лад витворили іммігранти різного походження та соціального статусу. Перші колоністи США – це пуритани, торговці, каторжники і т.д. Більшість з них зуміла на новій батьківщині досить успішно себе реалізувати в легальних сферах діяльності. Однак, коли в II пол. XIX ст. до США масово прибули ірландці, євреї та італійці, нащадки перших поселенців зустріли їх неохоче і не сприяли їхній інтеграції в американське суспільство. Зрештою ці етнічні групи, опинившись в територіальних гетто, своєрідній соціально-культурній ізоляції ступили на кримінальну стежу. Необхідно проаналізувати комплекс факторів, які сприяли становленню перших етнічних злочинних угруповань у США, простежити ключові етапи їхньої діяльності та розвитку, перехід від вуличної до організованої злочинності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Злочинність у США є темою дослідження багатьох істориків, криміналістів, соціологів і психологів. Однак погано висвітленим є власне етнічний чинник, який чітко простежується у формуванні і функціонуванні злочинних угруповань. Італійська мафія є найкраще дослідженою серед інших етнічних груп (Дідьє Гулар, Пітер Маас, Володимир Ніколаєв, Ігор Геєвський, Роберт Іванов, Роберто Ломбардо), а функціонування ірландського мобу добре висвітлено лише у XIX ст., також інформацію можна почерпнути із біографій найвідоміших гангстерів (Слизавета Бута, Девід Горовіц, Пітер Колшер, Герберт Осбері). Відомості про єврейських злочинців знаходимо у працях із загальної історії мафії (Джеймс Меніон, Воласс Едвардс, Марк Фраска). Саме тому важливо проаналізувати розвиток та взаємодію різних етнічних злочинних груп та трансформацію їх в організовану злочинність.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. На жаль, одним із елементів суспільного життя кожної країни є злочинність. У процесі свого розвитку вона часто трансформується в організовану, а однією із найбільших та найвпливовіших стала американська, котра й до нині зберігає чільні позиції. Вперше термін «організована злочинність» з'явився у 20-х роках ХХ століття. Тривалий час велися дискусії щодо його наповнення, і до нині вчені не зійшлися на одному визначенні. У «Соціологічному словнику» Гордона Маршала організованою злочинністю називають соціальну організацію, для якої характерна наявність чіткої ієрархії та великої кількості учасників, котрі беруть участь у злочинних діях [15]. Популярними синонімами цього слова є моб, синдикат, мафія. Останнє спершу ототожнювалося з італійськими етнічними злочинними угрупованнями, а згодом почало вживатися й на означення інших банд. Важливим є з'ясувати, чим зумовлене таке тривале існування мафії в США. Тому необхідно простежити еволюцію кримінального світу від примітивних злочинних угруповань до «Синдикату» з власними законами, керівними органами, чітко окресленою сферою діяльності. Разом з тим питання організованої злочинності та її тісна взаємодія з політикою є нагальним і в сучасній Україні. Важливим є проведення паралелей між обома державами з метою запобігання становленню підпільної кримінальної імперії в нашій країні.

Мета – простежити етапи становлення етнічної злочинності у США та виокремити чинники, які сприяли її трансформації в організовану.

Виклад основного матеріалу. До нині точаться дискусії, чи організовану злочинність принесли емігранти (ірландці, євреї, італійці), чи це явище було наслідком політичної та економічної системи США. Безперечно кримінальний елемент у США існував ще до появи представників цих національностей у країні. Зокрема першими кримінальними угрупованнями вважають піратів, які грабували судна, а згодом торгували краденим. Очевидно, що прикордонні товариства американського Заходу у ХІХ ст. займалися такими видами діяльності, які нині асоціюються з організованою злочинністю, а саме проституція, азартні ігри, крадіжки, різні форми вимагання [30]. Ірландці займалися вуличною злочинністю, яку не можна назвати організованою. Все змінилося в 30-ті роки ХХ ст., коли італійці зробили ієрархічну структуру американської мафії на зразок сицилійської. Це дозволило їм створити «державу в державі», яка мала свої закони, свої органи влади, свою економіку. Саме з цього періоду можна говорити про виникнення «організованої злочинності».

Американські правоохоронці виокремили такі ознаки синдикату: 1) значна кількість осіб, які беруть участь у його діяльності; 2) величезна різноманітність форм діяльності; 3) зв'язок між штатами в значній частині країни; 4) організація діяльності на кількох незалежних рівнях за принципом вертикального підпорядкування із включенням таких осіб, як постачальник, виробник, оптовий торговець, роздрібний торговець, члени синдикату, відділені одні від одного дво-

ма чи більшим числом рівнів діяльності, часто не знають один одного; 5) сфера одержання прибутків і здійснення керівництва відокремлена від сфери безпосередньої діяльності; 6) членство в синдикаті, як правило, зв'язане з участю не в одному, а в двох або більшій кількості видів діяльності; 7) членство в синдикаті звичайно пов'язане з виконанням однорідних дій, що розглядаються як основне джерело прибутків [31].

Ірландський моб є найдавнішою злочинною етнічною групою США [11]. З 1700-х рр. розпочалася їх еміграція до Нового Світу, найбільша кількість переселенців прибула у 40-х рр. ХІХ ст., що було зумовлено неврожаєм картоплі в Ірландії, який спричинив голод. Серед емігрантів переважали бідні селяни, які навіть не мали коштів, щоб покинути місто, в яке прибули. Тому більшість в них осіло на східному побережжі, зокрема у Бостоні та Нью-Йорку.

Ірландські емігранти були сприйняті з огидою та погордою [13]. Спершу через те, що прибулі часто були хворими, і це могло спричинити епідемію. Згодом вони стали дешевою робочою силою, яка витісняла американців з ринку праці. Також ірландці були католиками за віросповіданням, а більшість перших переселенців до США протестантами, що різнило їх і на культурному рівні. Несприйняття американським суспільством пришвидшило процес консолідації ірландців на чужині. Вони збиралися у пабах, обговорювали проблеми і шукали спільно шлях до їх вирішення, який часто суперечив законодавству.

Перші ірландські банди виникли на початку ХІХ ст. у Нью-Йорку. Легендарний район «П'ять Точок» довгий час вважався одним із найпрестижніших для життя місць у місті [2]. Ситуація почала змінюватися з 1820-х рр., оскільки цей район розташовувався навколо озера Колект, там було страшенно волого. Багатоквартирні будинки почали руйнуватися та тонути через недостатню осушеність землі, малярійні випарування, туман – все це зробило місце небезпечним для здоров'я [26]. Заможне населення переселялося в кращі райони, а ірландці, які прибули з пустими кишенями, займали їх будинки, бо кращого житла дозволити собі не могли. Тут діяли такі банди: «40 злодіїв», «Потворні циліндри», «Мертві кролики», «Хлопці з Бауеру», «Хіос» та інші. Вони ворогували між собою, кожна з банд контролювала певний район. В основному банди займалися грабівництвом та крадіжками, але не гребували й вбивствами. Часто злочинці були власниками домів для азартних ігор. Звісно поліція протидіяла їм, але їх робота рідко завершувалася успіхом. Преса ілюструє, що частими були втечі злочинців з в'язниці [20]. Також потужні ірландські банди діяли у Філадельфії та Бостоні.

Однак діяльність цих організацій ще не можна назвати організованою злочинністю. Це були угруповання національності, яка не знайшла свого місця у американському суспільстві, для них ще не була притаманна чітка структура, узгодженість дій. Це були звичайні вуличні банди, хоча злочинці й почали вливатися у політичне життя країни. Підтвердженням цього може слугувати історія сім'ї Кеннеді. Дідусь майбутнього президента Патрік Джозеф Кеннеді був власником дому для азартних ігор, а згодом став

сенатором [7]. Батько Джона Кеннеді, Джозеф нажив свої чималі статки в роки «Сухого закону», займаючись бутлегерством.

Наприкінці XIX ст. ірландці втрачають свої преференції у кримінальному світі, адже до нього долучилися євреї та італійці. Потуга ірландської мафії зростає в роки «Сухого закону», хоча й вони постійно конкурували з іншими етнічними угрупованнями за право займатися бутлегерством.

Значний приплив євреїв до США спостерігається у XIX ст. Вони прибували з різних куточків планети, і більшість з них осіла у Нью-Йорку. На початку XX ст. у цьому місці їх налічувалося більше ніж у Німеччині чи Британії [27]. Адаптація євреїв у американському суспільстві була довгою, що було зумовлено незнанням мови, відмінною релігією та перенесенням традиції жити ізольовано. Відомо, що єврейські гетто існували у попередніх місцях їх проживання (Лондон, Відень, Будапешт, Львів та інші міста). Особливо бідними були євреї, які прибули зі Східної Європи. Більшість з них й почала займатися діями, що суперечили закону.

Однією з перших та доволі впливових єврейських банд була банда Естмана, яка вдало конкурувала з ірландцями, очоленими Полом Келлі, котрий був непересічною особистістю, нетиповим представником злочинності свого часу. Келлі за національністю був італійцем, однак змінив своє прізвище на ірландське, щоб очолити банду ірландців. Це була ерудована, гарно вбрана людина, яка володіла 3 мовами та часто з'являлася у вищому світі [18]. Більшість злочинців того часу все ще залишалася грубими, брутальними, малоосвіченими емігрантами, і Келлі виглядав доволі неординарно у цьому середовищі. З його банди вийшли майбутні творці організованої злочинності – Мейер Ланскі, Лакі Лючано, Баксі Сігел, Аль Капоне, які наслідували його манеру спілкування, стиль одягу, вміння залагоджувати справи. Інші члени банди Келлі також наслідували свого лідера, що суттєво вирізняло їх від інших [8].

Антиподом Полу був його конкурент – Монк Естман, типовий брутальний мафіозі XIX ст. Стосунки між бандами особливо загострилися 1903-1904 рр., що врешті-решт завершилося арештом Монка. Новим очільником банди став Макс Звербах «Вертяла дитина» («*Kid Twist*»). Йому не вдалося стабілізувати взаємини ворогуючих угруповань, і він сам загинув під час конфронтації, а приводом до його вбивства стала жінка – канадська співачка Керол Террі. Незважаючи на те, що Звербах був одруженим та мав дитину, загальновідомою була його пристрасть до жінок. Однією з його подружок була і Керол Террі, яка водночас мала стосунки і з Луї Піоджі, учасником банди Келлі. 1908 р. Піоджі застерлив Звербаха [9].

Наступним лідером став Джек Зеліг. Його ранні роки можна порівняти із дитинством Арнольда Ротштейна (один із найвпливовіших єврейських гангстерів часів «Сухого закону»). Ці дві особи є зовсім не типовими представниками криміналітету, адже більшість його учасників були виходцями із сімей вбогих емігрантів, не мали освіти, не могли знайти хорошої роботи. Зеліг та Ротштейн були із заможних родин, і нам залишається лише гадати, що штовхнуло їх до злочинного світу. Джеку Зелігу, як і його попе-

редникам, не судилося розв'язати конфлікт. Він також загинув від руки учасника банди Келлі – Чарлза Бейкера [9].

Тривала та виснажлива боротьба, втрата кількох лідерів призвела до того, що банда розпалася на фракції, і навіть, коли її колишній лідер Монк Естман вийшов із в'язниці, вона все одно не стала єдиним цілим. Мафіозні лідери 30-х рр. XX ст. тоді мали нагоду спостерігати за цими подіями, вони дійшли висновків, що боротьба між бандами є пагубною, адже це призводить до втрати талановитих гангстерів та привертає увагу поліції, преси та громадськості. З метою вирішення таких конфліктів, вони утворили спеціальний оран – Велику Раду, що стало однією з передумов створення справжньої злочинної імперії.

З 1860-х рр. починається чисельна еміграція італійців до США. Вони селилися компактно, утворюючи ізольовані групи. В Нью-Йорку густонаселене італійське гетто одержало назву «Мала Італія» [6]. Такі ж райони існували і в них інших містах, зокрема в Чикаго та Новому Орлеані. Більшість прибулих були малограмотними вбогими селянами, стати частиною американського суспільства їм не вдавалося і через мовний бар'єр, проте складається враження, що італійці і не хотіли ставати складовою американського соціуму. Підтвердження цього ми знаходимо у книзі Роберта Парка та Герберта Міллера: «Жінки продовжували жити як і в Сицилії, ніколи не покидаючи своїх домівок, за винятком церемоніальних візитів та відвідуванням богослужінь» [27]. Жінкам навіть не було дозволено розмовляти з американцями, якщо котрась наважувалась на такий крок, то її чекав публічний осуд. В італійських гетто продавалися лише ті продукти, які були поширені у них на батьківщині, відсутніми були книгарні, не продавалися газети.

У районах свого компактного проживання італійці відтворили свою батьківщину. Зважаючи на те, що серед прибулих були й члени Мафії та Камори, то поширився і криміналітет. Звісно італійці не були творцями злочинності в США, як бачимо й до їх появи в країні існували кримінальні організації, членами яких були не лише ірландці або євреї, а й представники сімей перших переселенців, до прикладу брата Джеймса. Італійці принесли до кримінального світу дещо тут поки незнане - традиційну клановість, зневагу до законно вибраної влади і прекрасні організаторські здібності, які в кінці-кінців дозволили їм очолити весь американський рекет [14].

Однією із найвідоміших організацій італійців наприкінці XIX ст. стала The Black Hand («Чорна Рука»). Свою назву вона одержала від руки, яку малювали в кінці листа з погрозами. Розглянемо діяльність «Чорної Руки» на прикладі трьох міст – Чикаго, Нового Орлеану та Нью-Йорку.

Спершу учасники «Чорної Руки» надсилали листи з вимогами лише своїм добropорядним співвітчизникам. Однак згодом їх діяльність розширилася. До прикладу, у Новому Орлеані вони встановили контроль на портом. Жодне судно не могло а ні покинути його, а ні причалити без згоди мафіозі. За контроль над портом і містом розпочали боротьбу два клани, один очолювали брати Антоніо і Карло Матранго, а інший брати Провенцано. Всі вони були виходцями з Си-

цилії. В ході боротьби за порт загинуло багато людей, які навіть не були членами мафії. Поліція не зробила рішучих кроків, щоб припинити це, адже була підкуплена злочинцями. Вчений Фраска дав коротку, але влучну характеристику того періоду у місті: «Новий Орлеан у пізніх 1800-х рр. був містом корупції та недоліків» [9].

Навести лад у місті доручили начальнику поліції Нового Орлеану Дейву Хеннесі. Під час розслідування йому вдалося докопатися до істини, що вартувало йому життя. 18 жовтня 1890 р. біля дому Хеннесі пролунали постріли, три кулі влучили у жертву. Його відправили до лікарні, де він помер о 9 ранку [21].

Поліція намагалася не привертати уваги до вбивства, але справа набула резонансу. Суд офіційно визнав існування мафії і висунув обвинувачення 19-м сицилійцям. Мафія зате ж не поскупилася на хороших адвокатів, і підсудним присудили доволі м'які вироки. Лише троє з них потрапили до в'язниці. З ініціативи мера міста Шекспіра зібрався мітинг протесту, який розпочався мирно, але згодом протестувальники взяли штурмом в'язницю, де перебували мафіозі. Двох заарештованих витягнули на вулицю, жорстоко побили і повішали на ліхтарних стовпах, ще дев'ятьох було розстріляно [10].

У Чикаго «Чорна Рука» була найбільш активною у 1910-1915 рр., а основним районом її діяльності була «Мала Сицилія» (район у Чикаго). Її жертвами зазвичай ставали італійці, як бідні, так і багаті. У 1907 р. як опозиційну організацію з ініціативи Джозефа Мірабелі було створено «Білу Руку» [3]. До її складу увійшла італійська інтелігенція, яка допомагала поліції у боротьбі з мафією. Зусиллями цієї організації було складено список 10 найбільш небезпечних злочинців, яких, щоправда, досить швидко відпустили на свободу. Італійська община Чикаго практично не підтримувала цей рух, що було зумовлено тим, що витрати на утримання «Білої руки» лягли на просте і не дуже заможне населення. Організація 1913 р була розпущена [12].

У Нью-Йорку учасники «Чорної Руки» діяли так само як і в Новому Орлеані та Чикаго, а саме надсилали листа з погрозами, маркували його своїм горезвісним символом, а якщо їх вимог не виконували, то жертву чекало покарання. Одного разу мафіозі вирішили провести своєрідний педагогічний експеримент. Франческо Спінелла відмовився заплатити відкуп «Чорній Руці» та звернувся до поліції, яка нічим йому зарадити й не могла. Та вбили його не одразу. Протягом п'яти років у його домі неодноразово зривалися бомби [22]. Він кілька разів міняв свої місце проживання, намагався сховатися, незважаючи на те, що його дім постійно охороняла поліція, спав зі зброєю в руках. За 5 років переслідувань волосся Спінелло посивіло, а його самого було психологічно зломлено. Хоча ця справа була на вустах у громадськості і всі знали, хто за цим стоїть, допомогти нічим не змогли. Цей випадок став широко відомим і мав слугувати уроком для тих, хто мав справу із мафією [10].

1909 р. відбувається гучне вбивство пов'язане з іменем Дона Віто. Цікавим є те, що американська поліція у боротьбі з мафією швидко звернула увагу на Сицилію, оскільки американські

злочинці були тісно пов'язані з своїми родичами на острові. Туди відправляють у відрадження лейтенанта з Нью-Йорку Джозефа Петросіно [19]. Спершу його розслідування просувалося успішно, він ретельно приховував своє перебування на острові. Незважаючи на це його було вбито 12 березня на площі св. Маріна близько 10 години вечора [23]. В той час Дон Віто вечеряв місцевим урядовцем і ненадовго відлучився. Його вину довести не вдалося. В США Джозефа Петросіно поховали з великими почестями [24].

Це вбивство засвідчило про тісні контакти мафії Італії та США та привернуло увагу урядів та громадян обох країн. Боротьба проти мафії стала активнішою ніж у попередні періоди. Мафіозі були змушені дещо припинити та вести свої справи обачніше, особливо старалися оминати конфлікти з державними органами. 1910-ті рр. це був період затишшя для злочинців. Все змінив один день 1919 р., коли було прийнято 18 поправку до Конституції, яка заборонила ввіз спиртного до США та його виробництво у країні [1]. 17 січня 1920 р. вона вступила у дію.

Заборона ввозу продукції, яка стала звичною для народу, породжує контрабанду. Щось схоже відбулося в Британії в роки воєн з Наполеоном. Зважаючи на війну з Францією, уряд заборонив ввіз французького спиртного, наслідком чого стало його нелегальне ввезення. Те саме сталося і в США.

Першими, хто почав відкривати нелегальні бари, були ірландці. Однак італійці та євреї не лише швидко долучилися до цієї справи, а й витіснили ірландців з багатьох прибуткових місць [16]. Найвпливовіші ірландські банди діяли у Нью-Йорку, Чикаго, Філадельфії та Бостоні. У Чикаго першим очільником ірландської мафії був Дін О'Беніон, який був вбитий у листопаді 1924 р., через зіткнення інтересів його угруповання з бандою Аль Капоне. Він мав настільки погану репутацію, що його навіть не відспівали у церкві [4]. Його наступником став Бангз Моран, який вчинив замах на життя Джона Торіо, найближчого соратника Аль Капоне. Відповіддю на це стали події 14 лютого 1929 р., коли до гаражу з запасами спиртного банди Морана вторглися мафіозі, замасковані під копів, і розстріляли ірландців, але Морана серед них не було [9]. Хоча й після цих подій Моган і його група ще трималися на плаву, ірландська мафія втратила свої позиції у місті з відміною «сухого закону» [2]. У Філадельфії ірландські бандити, очолені Деніелом О'Лірі, конкурували з єврейською бандою Макса Хофа, але їх протистояння не досягло таких масштабів як у Чикаго. У Нью-Йорку найвпливовішим бутлегером був – Оуні Медден, у Бостоні – Джозеф Кеннеді.

Єврейська мафія часів «Сухого закону» тісно кооперувала з італійською, Мейер Ланскі, Багсі Сігел, Альберт Анастасія, Голандець Шульц і т.д. вели справи з впливовими італійськими босами. Справжнім лідером єврейських гангстерів був Арнольд Ротштейн, чий батько був шанованим бізнесменом, а брат став раввином. До кримінального світу Арнольда штовхнула пристрасть до азартних ігор, а до прийняття 18 поправки це було основним видом його діяльності. З іменем Ротштейна пов'язаний і найгучніший скандал в історії американського бейсболу. Його

звинувалили у підкупі матчу «Чикаго Уайт Сокс» [17]. Маючи великий капітал, Ротштейн успішно інвестував його у будівництво нових підпільних заводів для виготовлення спиртних напоїв та отримав колосальні прибутки. Згодом до його банди приєдналися Мейер Ланскі та Лакі Лучано, які одержали від нього цінні уроки ведення нелегального бізнесу. У вересні 1928 р. Ротштейн взяв участь у турнірі з покеру, де програв велику суму, яку відмовився заплатити, звинувативши інших гравців у махінаціях, що стало приводом до його вбивства [28].

Італійська злочинність у 1920-ті рр. досягла свого розквіту. В цей період мафію Чикаго очолював легендарний Аль Капоне, а в Нью-Йорку очільником гангстерів був Джузеппе Масерія «бос Джо», який володів мережею speak-easy (барів, де продавали випивку) та постачав спиртне. До його банди входив і Лакі Лучано.

Лакі Лучано (справжнє ім'я Чарлз) ще у шкільні роки потоваришував з Мейером Ланскі. Як згадує онук останнього, Чарлз брав побори зі своїх однокласників, а Мейер відмовився йому платити, чим зацікавив італійця [29]. Згодом до них приєднався Багсі Сігел і утворилися їх власна маленька банда, яку запримітив Френк Костелло і зарекомендував Масерії. 12 травня 1922 року було вбито Умберто Валенті, який до того кілька разів чинив замах на життя «боса Джо» [25]. Лакі Лучано був одним із вбивць, що дозволило йому стати наближеною до Масерії особою, при цьому він паралельно працював на Арнольда Ротштейна, а половину своїх доходів від цієї справи був змушений віддавати «Босу Джо». Масерія, на відміну від Лучано, був доволі консервативним, адже вважав недоречним працювати разом з гангстерами інших національностей. Його не влаштували близькі взаємини Лучано з Ротштейном та Ланскі.

З 1927 р. по 1931 р. тривала так звана «Кастеламарська війна» (назва пішла від Кастеламмаредель-Гофо, звідки родом був Марандзано), наслідком якої стало вбивство 2 найвпливовіших босів і реорганізація мафії. Протистояння розпочалося, коли до Нью-Йорка із Сицилії прибув Сальваторе Марандзано, який одразу здобув підтримку кланів Детройту та Буффало. Однією із жертв війни став і Лакі Лучано, який був схоплений людьми Марандзано. Його катували тривалий час, але залишили живим. На пам'ять про ці події у нього залишився шрам на щоці. Швидко з'ясувалося, що замовником на Лучано був Масерія, що зумовило перехід Лакі на бік Марандзано. У травні було вбито Масерію, але суттєвих змін у діяльності та організації мафії не послідувало, хоча й Лучано став другою після Марандзано особою за ієрархією. Віто Дженовезе повідомив старому товаришеві, що на нього готується замах з боку Марандзано, якого вирішили усунути як і Масерію [29]. Для вбивства Марандзано було використано методи Аль Капоне, котрий замаскував своїх кілерів під поліцейських на день святого Валентина, а Лучано своїх передіягнув податківцями. Вбивство відбулося 10 вересня 1931 року. Після цього Лакі Лучано опинився на вершині ієрархії мафіозної структури та вирішив трансформувати її на зразок сицилійської, щоправда з одним нюансом, а саме

відмінити титул «capo di tutti» (босс серед босів). Верховна влада з того часу належала п'яти сім'ям Нью-Йорку (Дженовезе, Гамбіно, Бонанно, Коломбо, Луккезе).

У кожному штаті діють сім'ї (мафіозні групи), до їх складу входить щонайменше двадцять чоловіків, їх очолюють боси. Сім'я функціонує за принципом, що незамінних людей не існує, навіть зі смертю чи арештом боса її діяльність не припиняється. Адміністрація сім'ї – це бос, його заступник та радник. Бос вирішує внутрішні конфлікти, приймає найважливіші рішення, виконує представницькі функції, заступник контролює виконання вказівок боса, інформує про стан справ сім'ї, радник (найстаріший член групи), який виступає своєрідним «охоронцем традицій», дає босу поради як керувати сім'єю, часто добре ознайомлений з юриспруденцією [5]. Бос має право карати тільки члена своєї сім'ї, його самого карає лише велика рада.

Сім'я ділиться на команди або бригади, які складаються з 10 солдатів і очолюються лейтенантами або капо. Солдати займаються будь-яким видом діяльності, але частину прибутку віддають босу, також вони повинні безапеляційно виконувати його накази. На нижчому щаблі ієрархії знаходяться агенти та службовці, які не є членами мафії, але живуть за її правилами та виконують щоденну брудну роботу.

Загальнонаціональний найвищий орган «Синдикату» – велика рада, яка має судові та законодавчі повноваження, до її складу входять 9 або 12 голів найбільших сімей. Існують ради, утворені за територіальним принципом, їх очолює дон. Великі міста (Нью-Йорк, Чикаго, Детройт) мають власні ради. Для виконання рішень великої ради було утворено «Корпорацію кілерів», до складу якої увійшли Багсі Сігел, Альбер Анастасія, Абе Рілс, Луї Лепке (євреї за національністю) [29].

Отож, злочинність є невід'ємним елементом у суспільстві, який існує з давніх часів, що ми можемо простежити із письмових джерел (закони Хамурапі і Ману, закони Дванадцяти таблиць). Зазвичай злочинцями ставали або ізгої, або представники вбогих верств населення. В процесі розвитку людства злочинність не лише не зникла, але й, навпаки, у деяких країнах набула грандіозного розмаху, стала організованою, що яскраво можна простежити на прикладі США. Учасниками кримінального світу стали неприйнятні американським соціумом верстви населення, які не могли успішно зреалізувати себе у легітимних галузях. Традиційно зародження криміналітету у США викликає асоціації з ірландцями, євреями чи італійцями. Однак представники цих національностей не були творцями злочинності у цій країні, вона існувала і до їх появи, що є цілком законним ірраціональним явищем, а їх прибуття лише пожвавило її розвиток.

Становлення організованої злочинності у США – це 30-ті рр. ХХ ст., адже до того кожна банда контролювала певний район або ж певну галузь, часто вони ворогували між собою, що мало неприємні наслідки. Навіть в роки «Сухого закону» банди ще були розділені, не об'єднані центральним керівництвом. Лідери мафії розуміли, що централізація допоможе стабілізувати

відносини між різними угрупованнями, розділити сфери впливу, запобігти сутичок. З цією метою Лакі Лучано встановив чітку ієрархію мафії, визначив керівні органи, регламентував процедуру вирішення різноманітних питань, що дало можливість витворити злочинний «Синдикат»,

який функціонує і до нині. В його основу було закладено принципи діяльності великих корпорацій, які мали центральний офіс та керівників, що регламентували правила, але при цьому очільники філій мали широкі повноваження на місцях та твердий авторитет.

Список літератури:

1. Amendment XVIII. Passed by Congress December 18, 1917. Ratified January 16, 1919. Repealed by amendment 21. URL: http://www.archives.gov/exhibits/charters/constitution_amendments_11-27.html#18 (дата звернення: 29.04.2019).
2. Бута Е. Черная месса Уайти Балджера. URL: <http://www.e-reading.club/book.php?book=1039704> (дата звернення: 07.03.2019).
3. The Chicago Daily Tribune, Chicago. 1907, November 20. URL: <http://archives.chicagotribune.com/1907/11/20/page/2/article/police-chosen-by-white-hand> (дата звернення: 29.04.2019).
4. The Chicago Daily Tribune, Chicago. 1924, November, 24. URL: <http://archives.chicagotribune.com/1924/11/14/page/2/article/bury-obanion-without-benefit-of-clergy-today> (дата звернення: 04.05.2019).
5. Геворгян В.М. Организована злочинність у США [Текст] : общественно-политическая література. Київ : Політвидав України, 1975. 80 с.
6. Геевский И.А. Мафия, ЦРУ, Уотергейт. Очерки об организованной преступности и политических нравах США. URL: http://www.e-reading.club/chapter.php/1030781/0/Geevskiy__Mafiya_CRU_Uotergeyt.html (дата звернення: 09.03.2019).
7. Горовиц Д., Кольер П. Клан Кеннеди:Американская драма. Пер. с англ. / Предисл., науч. ред. и коммент. Е.А. Иваняна. Москва : Прогресс, 1988. 496 с.
8. Edwards W. The Real Gangs of New York. URL: https://books.google.com.ua/books?id=NXNIAQAAQBAJ&pg=PT32&lpg=PT32&dq=Eastman+Gang&source=bl&ots=LLJmH80MfK&sig=7tvMpgHbRRhMZNdMAufjg9c17G8&hl=uk&sa=X&ved=0ahUKewj9tKD_2rbLAhUsEpoKHVhRCxw4ChDoAQgeMAE#v=onepage&q=Eastman%20Gang&f=false (дата звернення: 10.03.2019).
9. Fraska M.A. Mafia Hits: 100 Murders that changed the Mob. URL: <https://books.google.com.ua/books?id=iPAYCwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=uk#v=onepage&q&f=false> (дата звернення: 09.03.2019).
10. Иванов Р. Мафия в США. URL: <http://www.e-reading.club/book.php?book=1017013> (дата звернення: 09.03.2019).
11. Irish Gangs in USA. URL: <https://www.geni.com/projects/Irish-Gangs-in-America/8950> (дата звернення: 26.12.2019).
12. Lombardo R.M. The Black Hand. Terror by letter in Chicago / Roberto M. Lombardo. *Journal of Contemporary Criminal Justice*. Chicago, 2002. Vol. 18, No. 2. P. 394–409.
13. Калгина Е. Создание «Второй» Ирландии за океаном в 40-х – начале 50-х годов XIX века. *Вестник ВГУ*. 2009. № 2. С. 73–78.
14. Маас П. Исповедь Джо Валачи. URL: <http://mreadz.com/new/index.php?id=46865&pages=16#> (дата звернення: 09.03.2019).
15. Marshall G. A Dictionary of sociology. 1998. URL: http://www.encyclopedia.com/topic/organized_crime.aspx#5-1088:organizedcrime-full (дата звернення: 06.03.2019).
16. Меннион Д. Книга о мафии. Пер. с англ. Г.В. Горевцова. Москва : ООО «Типография ИПО профсоюзов Профиздат», 2004. 300, [4] с.: ил.
17. Nathan D.A. The Big Fix. Arnold Rothstein rigged the 1919 World Series. Or did he? URL: http://www.legalaffairs.org/issues/March-April-2004/review_nathan_marapr04.msp (дата звернення: 04.05.2019).
18. Nash J. R. The Real Father of Organised Crime in America. URL: <http://www.annalsofcrime.com/01-04.htm> (дата звернення: 29.04.2019).
19. Николаев В. Мафия: Государство в государстве. Москва : «Советская Россия», 1992. 106 с.
20. The New York Times. New York. 1884, March 6. URL: <http://query.nytimes.com/mem/archive-free/pdf?res=9E00E2DCC113BE033A25755C0A9659C94659FD7CF> (дата звернення: 10.03.2019).
21. The New York Times. New York. 1890, October, 17. URL: <http://query.nytimes.com/gst/abstract.html?res=9504EFDD113BE533A25754C1A9669D94619ED7CF> (дата звернення: 09.03.2019).
22. The New York Times, New York. 1908, May 21. URL: <http://query.nytimes.com/mem/archive-free/pdf?res=9906E0D9143EE233A25752C2A9639C946997D6CF> (дата звернення: 10.03.2019).
23. The New York Times. New York. 1909, March, 14. URL: <http://query.nytimes.com/gst/abstract.html?res=9500E7D8173EE033A25757C1A9659C946897D6CF> (дата звернення: 09.03.2019).
24. The New York Times. New York. 1909, April, 13. URL: <http://query.nytimes.com/gst/abstract.html?res=9F04E0D91131E733A25750C1A9629C946897D6CF> (дата звернення: 09.03.2019).
25. The New York Times. New York. 1922, August 12. URL: <http://query.nytimes.com/mem/archivefree/pdf?res=9805E4DA1E3EE3ABC4A52DFBE668389639EDE> (дата звернення: 04.05.2019).
26. Осбери Г. Банди Нью-Йорка. URL: http://www.e-reading.club/chapter.php/1003043/7/Osberi_Gerbert_-_Bandy_Nyu-Yorka.html (дата звернення: 25.04.2019).
27. Park, R.E., Miller, H.A. Old world traits transplanted / Robert Ezra Park, Herbert Adolphus Miller. New York: Harper & brothers, 1921. 308 p.
28. Платонов Д. Арнольд Ротштейн. URL: http://thefafiabook.ru/Evrei/Rotshteyn_Arnold.html (дата звернення: 04.05.2019).
29. Рождение мафии:Нью-Йорк. Сезон 1, серия 1. URL: <http://kinogo.co/5713-rozhdenie-mafi-nyu-york-1-sezon.html> (дата звернення: 26.03.2019).
30. Sacco, Vincent F. Encyclopedia of Crime and Justice. URL: http://www.encyclopedia.com/topic/organized_crime.aspx#1 (дата звернення: 07.03.2019).
31. Task Force on Organized Crime. The President's Commission on law enforcement and administration of justice. U.S. Government Printing Office, Washington, 1967. URL: <https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/Digitization/148306NCJRS.pdf> (дата звернення: 05.10.2019).

References:

1. Amendment XVIII. Passed by Congress December 18, 1917. Ratified January 16, 1919. Repealed by amendment 21. URL: http://www.archives.gov/exhibits/charters/constitution_amendments_11-27.html#18 (accessed: 29.04.2019).
2. Buta, E. Chernaia messa Uaity Baldzhera. URL: <http://www.e-reading.club/book.php?book=1039704> (accessed: 07.03.2019).
3. The Chicago Daily Tribune, Chicago. 1907, November 20. URL: <http://archives.chicagotribune.com/1907/11/20/page/2/article/police-chosen-by-white-hand> (accessed: 29.04.2019).
4. The Chicago Daily Tribune, Chicago. 1924, November, 24. URL: <http://archives.chicagotribune.com/1924/11/14/page/2/article/bury-obanion-without-benefit-of-clergy-today> (accessed: 04.05.2019).
5. Hevorhian V.M. Orhanizovana zlochynnist u SShA [Tekst] : obshchestvenno-polytycheskaia literatura. Kyiv: Polityvydav Ukrainy, 1975. 80 s.
6. Heevskiy, Y.A. Mafyia, TsRU, Uoterheit. Ocherky ob orhanizovanoi prestupnosti y polytycheskykh nrvakh SShA. URL: http://www.ereading.club/chapter.php/1030781/0/Geevskiy__Mafiya_CRU_Uotergeyt.html (accessed: 09.03.2019).
7. Horovyts, D., & Koler, P. Klan Kennedy: Amerykanskaia drama. Per. s anhl. / Predysl., nauch. red. y komment. E.A. Yvaniana. Moskva: Prohress, 1988. 496 s.
8. Edwards W. The Real Gangs of New York. URL: https://books.google.com.ua/books?id=NXNIAQAAQBAJ&pg=PT32&lpg=PT32&dq=Eastman+Gang&source=bl&ots=LLJmH80MfK&sig=7tvMpgHbRRhMZNdMAufjg9c17G8&hl=uk&sa=X&ved=0ahUKewj9tKD_2rbLahUsEpoKHVhRCxw4ChDoAQgeMAE#v=onepage&q=Eastman%20Gang&f=false (accessed: 10.03.2019).
9. Fraska, M.A. Mafia Hits: 100 Murders that changed the Mob. URL: <https://books.google.com.ua/books?id=iPAYCwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=uk#v=onepage&q&f=false> (accessed: 09.03.2019).
10. Yvanov, R. Mafyia v SShA. URL: <http://www.e-reading.club/book.php?book=1017013> (accessed: 09.03.2019).
11. Irish Gangs in USA. URL: <https://www.geni.com/projects/Irish-Gangs-in-America/8950> (accessed: 26.12.2019).
12. Lombardo, R.M. The Black Hand. Terror by letter in Chicago / Roberto M. Lombardo. *Journal of Contemporary Criminal Justic.* Chicago, 2002. Vol. 18, № 2. P. 394–409.
13. Kalhyna, E. Sozdanye «Vtoroi» Yrlandyy za okeanom v 40-kh – nachale 50-kh hodov XIX veka. *Vestnyk VHU.* 2009. № 2. S. 73–78.
14. Maas, P. Yspoved Dzhoh Valachy Валачи. URL: <http://mreadz.com/new/index.php?id=46865&pages=16#> (accessed: 09.03.2019).
15. Marshall, G.A Dictionary of sociology. 1998. URL: http://www.encyclopedia.com/topic/organized_crime.aspx#5-1088:organizedcrime-full (accessed: 06.03.2019).
16. Mennyon, D. Knyha o mafyy. Per. s anhl. H.V. Horevtsova. Moskva: OOO «Typohrafyia YPO profsoiuzov Profyzdat», 2004. 300, [4] s.: yl.
17. Nathan, D.A. The Big Fix. Arnold Rothstein rigged the 1919 World Series. Or did he? / Daniel A. Nathan. URL: http://www.legalaffairs.org/issues/March-April-2004/review_nathan_marapr04.msp (accessed: 04.05.2019).
18. Nash, J.R. The Real Father of Organised Crime in America. URL: <http://www.annalsofcrime.com/01-04.htm> (accessed: 29.04.2019).
19. Nykolaev, V. Mafyia: Hosudarstvo v hosudarstve. Moskva: «Sovetskaia Rosyia», 1992. 106 s.
20. The New York Times. New York. 1884, March 6. URL: <http://query.nytimes.com/mem/archive-free/pdf?res=9E00E2DC113BE033A25755C0A9659C94659FD7CF> (accessed: 10.03.2019).
21. The New York Times. New York. 1890, October, 17. URL: <http://query.nytimes.com/gst/abstract.html?res=9504EFDD113BE533A25754C1A9669D94619ED7CF> (accessed: 09.03.2019).
22. The New York Times, New York. 1908, May 21. URL: <http://query.nytimes.com/mem/archive-free/pdf?res=9906E0D9143EE233A25752C2A9639C946997D6CF> (accessed: 10.03.2019).
23. The New York Times. New York. 1909, March, 14. URL: <http://query.nytimes.com/gst/abstract.html?res=9500E7D8173EE033A25757C1A9659C946897D6CF> (accessed: 09.03.2019).
24. The New York Times. New York. 1909, April, 13. URL: <http://query.nytimes.com/gst/abstract.html?res=9F04E0D91131E733A25750C1A9629C946897D6CF> (accessed: 09.03.2019).
25. The New York Times. New York. 1922, August 12. URL: <http://query.nytimes.com/mem/archive-free/pdf?res=9805E4DA1E3EEE3ABC4A52DFBE668389639EDE> (accessed: 04.05.2019).
26. Osbery, H. Bandy Niu-Yorka. URL: http://www.e-reading.club/chapter.php/1003043/7/Osberi_Gerbert_-_Bandy_Nyu-Yorka.html (accessed: 25.04.2019).
27. Park, R.E., & Miller, H.A. Old world traits transplanted / Robert Ezra Park, Herbert Adolphus Miller. New York: Harper & brothers, 1921. 308 p.
28. Platonov, D. Arnold Rotshtein. URL: http://themafiabook.ru/Evrei/Rotshteyn_Arnold.html (accessed: 04.05.2019).
29. Rozhdenye mafyy: Niu-York. Sezon 1, seryia 1. URL: <http://kinogo.co/5713-rozhdenie-mafii-nyu-york-1-sezon.html> (accessed: 26.03.2019).
30. Sacco, Vincent, F. Encyclopedia of Crime and Justice. URL: http://www.encyclopedia.com/topic/organized_crime.aspx#1 (accessed: 07.03.2019).
31. Task Force on Organized Crime. The President's Commission on law enforcement and administration of justice. U.S. Government Printing Office, Washington: 1967. URL: <https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/Digitization/148306NCJRS.pdf> (accessed: 05.10.2019).